

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Siden loven om offentlige myndigheders registre blev vedtaget i 1978, er der sket store ændringer i anvendelsen af edb. Registeropbygningen var i 1978 domineret af relativt få, store, centrale registre. Der er siden sket en stærk vækst i antallet af registre, og væksten er i de senere år især sket i form af decentrale registre. Denne udvikling må forventes at fortsætte. Det vil blive almindeligt, at den enkelte forvaltning/institution selv indretter og ajourfører de edb-registre, den har brug for i den daglige administration.

Den gældende lov er ikke et hensigtsmæssigt redskab til at regulere udviklingen. På den ene side besværliggør den – gennem sine procedurekrav – oprettelsen af »banale« edb-registre, som rigtigt anvendt kan give både større effektivitet og mere service og åbenhed til borgerne. På den anden side giver loven ikke tilstrækkelig beskyttelse af følsomme personoplysninger.

Der er voksende kritik af, at lovens krav gælder for alle edb-registre med personoplysninger, uanset om disse er fortrolige eller ej. Denne kritik er berettiget. Ifølge straffeloven og forvaltningsloven er ikke alle personoplysninger omfattet af tavshedspligt, men kun de fortrolige. »Banale« oplysninger om adresser, personale, campingpladsejere, marinapladslejere m.v. er ikke fortrolige – de er faktisk offentligt tilgængelige – og det er svært at se nogen fornuft i at kræve særlige foranstaltninger ved oprettelse af edb-registre herom. Risikoen er, at registerloven med sin altomfattende udformning fører til svigtende respekt for registersikkerhed i det hele taget. Det foreslås derfor, at loven begrænses til at gælde for edb-registre med fortrolige personoplysninger.

Den gældende lov stiller krav om, at den politiske ledelse skal tage stilling til oprettelse af hvert enkelt register. Kravet betyder f.eks. i kommunerne, at oprettelsen af et nyt register skal på dagsordenen til et møde i kommunalbestyrelsen. Der er ikke som ellers mulighed for delegation. Behandlingen af disse sager opfattes for det meste som en besværlig og ligegyldig rutine. Når registrene kommer til behandling ét for ét, får politikerne og offentligheden ikke det overblik,

som kunne give anledning til en relevant registerpolitisk debat. Det foreslås derfor, at forbudet mod delegation kun skal gælde ved oprettelse af registre med særligt følsomme personoplysninger – oplysninger om rent private forhold (jf. § 9, stk. 2).

For at sikre muligheden for overblik både for myndigheden selv og for offentligheden stilles krav om en årlig beretning om, hvilke registre myndigheden har oprettet, registrenes indhold, anvendelse, sikkerhed m.v. Kommunerne skal mindst én gang hvert fjerde år, det vil sige én gang i hver valgperiode, fremlægge en plan for myndighedens registerpolitik med særlig vægt på anvendelsen til kontrolopgaver. Planen skal dels gøre status for indholdet, anvendelsen og sikkerheden vedrørende de eksisterende registre, dels indeholde overvejelser om og retningslinjer for den kommende udvikling. Formålet er at skabe større offentlighed om og politisk ansvarlighed for udviklingen. Planen skal fremlægges til offentlig debat i en periode og derefter drøftes og vedtages af den politiske ledelse. Statslige myndigheder skal tilsvarende en gang årligt afgive en beretning til finansministeren og Registertilsynet, og hvert fjerde år skal regeringen afgive en redegørelse til Folketinget om de statslige myndigheders registre.

Den gældende lov stiller som hovedregel krav om forskrifter for det enkelte register. Forskrifterne indeholder mere præcise bestemmelser end loven. Det samme formål kunne opnås gennem ministerielle bekendtgørelser. Eftersom Registertilsynet, som er høringsinstans, gør en stor indsats for at standardisere forskrifterne, er det nærliggende at foreslå den gældende ordning erstattet af bekendtgørelser fra Justitsministeriet. Det vil blive nemmere for både offentligheden og myndighederne at få overblik over retstilstanden, hvis de mange forskrifter erstattes af nogle få bekendtgørelser. Hermed vil der blive et bedre grundlag for den politiske debat om, hvilke krav der skal stilles til forskellige typer af registre. Kravet om forskrifter for det enkelte register foreslås opretholdt for registre med særligt følsomme oplysninger. Disse forskrifter skal herefter indeholde meget detaljerede bestemmelser, der skal holdes inden for såvel lovens som bekendtgørelsens rammer.